

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: 01 369 52 00
F: 01 369 57 83
E: gp.mp@gov.si
www.mp.gov.si

Številka: 012-9/2024-2030/84

Ljubljana, dne 31. 7. 2025

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Vmesno poročilo o delu Medresorske delovne skupine za pripravo sistemskih rešitev na področju stroškov sodnih postopkov – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne... sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije se je seznanila z Vmesnim poročilom o delu medresorske delovne skupine za pripravo sistemskih rešitev na področju stroškov sodnih postopkov.

Barbara KOLENKO HELBL
GENERALNA SEKRETARKA

Prejmejo:

- Ministrstvo za pravosodje,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Vrhovno sodišče Republike Slovenije,
- Državno odvetništvo Republike Slovenije,
- Odvetniška zbornica Slovenije.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Andreja Katič, ministrica za pravosodje,
- mag. Andreja Kokalj, državna sekretarka,
- dr. Milan Brglez, državni sekretar,
- mag. Valentina Vehovar, generalna direktorica Direktorata za organizacijsko zakonodajo in pravosodno upravo.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

Pri pripravi gradiva zunanji strokovnjaki niso sodelovali.

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

5. Kratek povzetek gradiva:

Ministrstvo za pravosodje je v lanskem letu pripravilo Poročilo o razlogih za povišanje stroškov v zadevah brezplačne pravne pomoči, zastopanja po uradni dolžnosti ter sodnega tolmačenja (Poročilo), ki vključuje tudi predloge ukrepov sodstva, in ga junija 2024 predstavilo na seji Vlade. Vlada je dne 26. septembra 2024 s sklepom št. 02401-5/2024/4 ustanovila Medresorsko delovno skupino za pripravo sistemskih rešitev na področju stroškov sodnih postopkov, katere člani so predstavniki: Ministrstva za pravosodje, Ministrstva za finance, Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in Finančne uprave Republike Slovenije, v njej pa kot zunanji člani sodelujejo tudi predstavniki Državnega odvetništva, Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, dveh Služb za brezplačno pravno pomoč pri okrožnih sodiščih, ter Odvetniške zbornice Slovenije.

Izhodišče za delo delovne skupine je predstavljalo navedeno Poročilo. Delovna skupina je iskala sistemske rešitve na dveh ravneh:

- a) spremembe zakonodaje (normativni del) in
- b) bolj učinkovitega izvajanja veljavne zakonodaje (izvedbeni del - na primer učinkovitejša izterjava stroškov sodnega postopka in vzpostavitev informacijske izmenjave).

Delovna skupina je do danes izvedla šest (6) rednih delovnih sestankov, na katerih je obravnavala vse predloge možnih zakonodajnih rešitev iz Poročila, ki se nanašajo na področje brezplačne pravne pomoči, ki je tudi najobsežnejše.

V vmesnem poročilu je:

- oblikovala osnutek konkretnih predlogov ukrepov na področju BPP, ki ga je delovna skupina potrdila soglasno. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je nekaterim rešitvam izrecno nasprotovalo;
- predlog ukrepa spremembe cenzusa za upravičenost do BPP, ki vpliva na krog upravičencev do BPP, ki je sicer še v fazi obravnave;
- identificirala ključne pravne in sistemske ovire za nekatere ukrepe, zaradi katerih le-ti niso bili potrjeni.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

Predlog poročila nima vpliva na javnofinančna sredstva.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
– prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, – obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.				
II. Finančne posledice za državni proračun				
Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir				

financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Predlog poročila nima vpliva na javnofinančna sredstva.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

NE

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave:

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.
- .

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Poročilo je bilo dano

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

NE

**Andreja Katič
MINISTRICA**

Priloge:

- priloga 1 – Analiza upravičencev do brezplačne pravne pomoči in simulacija predlogov ponderiranja družin, ki jo je junija 2025 pripravilo Ministrstvo za pravosodje na podlagi zbranih podatkov sodišč;
- priloga 2.

Datum:
Številka:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije naseji dne.....sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije se je seznanila z Vmesnim poročilom o delu medresorske delovne skupine za pripravo sistemskih rešitev na področju stroškov sodnih postopkov.

Barbara KOLENKO HELBL
GENERALNA SEKRETARKA

Prejmejo:

- Ministrstvo za pravosodje,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Vrhovno sodišče Republike Slovenije,
- Državno odvetništvo Republike Slovenije,
- Odvetniška zbornica Slovenije.

PRILOGA (jedro gradiva):

**VMESNO POROČILO O DELU
MEDRESORSKE DELOVNE SKUPINE ZA PRIPRAVO SISTEMSKIH REŠITEV NA
PODROČJU STROŠKOV SODNIH POSTOPKOV**

Datum: julij 2025

Pripravljeno za: Vlado Republike Slovenije

Pripravi: Delovna skupina za pripravo sistemskih rešitev na področju stroškov sodnih postopkov

Koordinacija: Ministrstvo za pravosodje

Vodja delovne skupine: dr. Milan Brglez, državni sekretar na Ministrstvu za pravosodje

Vsebina

1. UVOD	3
2. SESTAVA DELOVNE SKUPINE.....	3
3. NAMEN IN CILJI DELOVNE SKUPINE	3
4. POTEK DOSEDANJEGA DELA	4
5. POTRJENI PREDLOGI UKREPOV NA PODROČJU BPP.....	4
5.1. Predlog sprememb Zakona o brezplačni pravi pomoči (ZBPP).....	5
5.2. Predlog sprememb Zakona o odvetništvu (ZOdv).....	11
5.3. Predlog sprememb Statuta OZS	12
6. PREDLOGI UKREPOV NA PODROČJU BPP, KI NISO POTRJENI.....	13
6.1 Prenos pristojnosti za ugotavljanje materialnega položaja iz Služb za BPP na centre za socialno delo	14
6.2 Predlog sprememb Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev	14
6.3 Predlog spremembe kroga upravičencev do BPP	15
6.4 Znižanje odvetniške tarife za odvetnike v postopku za BPP in ex offo.....	17
7. KLJUČNI IZZIVI	19
8. NAČRT NADALJNJEGA DELA DELOVNE SKUPINE.....	20
PRILOGA	21

1. UVOD

Medresorska delovna skupina za pripravo sistemskih rešitev na področju stroškov sodnih postopkov (v nadaljevanju: delovna skupina) je bila ustanovljena z namenom priprave sistemskih rešitev na področju stroškov sodnih postopkov. Skupino sestavljajo predstavniki različni resorjev, ki s svojim strokovnim znanjem in izkušnjami prispevajo k celoviti obravnavi izbranega področja.

2. SESTAVA DELOVNE SKUPINE

Ustanovitev skupine temelji na sklepu Vlade RS št. 02401-5/2024/4 z dne 26. 9. 2024, ki je tudi določil sestavo delovne skupine in okvir delovanja ter njene naloge.

Člani delovne skupine prihajajo iz naslednjih resorjev in institucij:

- Ministrstvo za pravosodje (v nadaljevanju: MP),
- Ministrstvo za finance (v nadaljevanju: MF) in Finančne uprave RS (v nadaljevanju: FURS),
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: MDDSZ),
- Vrhovno sodišče RS (v nadaljevanju: VSRS), Okrožno sodišče v Novem mestu, Okrožno sodišče v Celju,
- Državno odvetništvo RS.

Na seje delovne skupine so od 2. sestanka dalje redno vabljeni tudi predstavniki Odvetniške zbornice Slovenije (v nadaljevanju: OZS), zaradi opaženih nepravilnosti pri izvajanju brezplačne pravne pomoči (v nadaljevanju: BPP).

3. NAMEN IN CILJI DELOVNE SKUPINE

Iskanje sistemskih rešitev za zamejitev rasti stroškov BPP in sodnih postopkov obsega:

- preučitev predlogov zakonodajnih rešitev, ki so navedeni v Poročilu o razlogih za povišanje stroškov v zadevah brezplačne pravne pomoči, zastopanja po uradni dolžnosti ter sodnega tolmačenja (v nadaljevanju Poročilo), ki ga je pripravilo MP v maju 2024;
- pripravo rešitev sistemske narave na področju BPP, ki bodo vodile k zamejitvi naraščanja proračunskih izdatkov iz naslova BPP, hkrati pa bodo bistveno pripomogle tudi k administrativni razbremenitvi sistema ugotavljanja upravičenosti do BPP;
- pripravo rešitev sistemske narave na področjih zastopanja po uradni dolžnosti in sodnega tolmačenja, če se ugotovi, da bi spremembe pripomogle k znižanju oziroma zamejitvi naraščanja proračunskih izdatkov iz naslova zastopanja po uradni dolžnosti in sodnega tolmačenja v sodnih postopkih;
- po potrebi pripravo tudi drugih predlogov rešitev sistemske narave, če se ugotovi, da bi take spremembe znatno pripomogle k znižanju oziroma zamejitvi naraščanja proračunskih izdatkov iz naslova drugih stroškov v sodnih postopkih.

Rok za pripravo rešitev: 31. 1. 2026.

4. POTEK DOSEDANJEGA DELA

Od ustanovitve dalje je delovna skupina izvedla **šest (6) rednih sestankov**.¹

Izhodišče za delo delovne skupine je predstavljalo Poročilo. Od članov delovne skupine se je pričakovalo proaktivno sodelovanje v iskanju drugih, alternativnih rešitev, s katerimi bi dosegli zasledovan cilj.

Delovna skupina je iskala **sistemske rešitve** na dveh ravneh:

- spremembe zakonodaje (normativni del) in
- bolj učinkovitega izvajanja veljavne zakonodaje (izvedbeni del); na primer učinkovitejša izterjava stroškov sodnega postopka in vzpostavitev informacijske izmenjave.

Varstvo pravne varnosti je temeljno načelo pri iskanju sistemskih rešitev:

- pri vsakem morebitnem omejevanju pravice do sodnega varstva je potrebna posebna previdnost;
- ukrepi morajo biti premišljeni in skrbno utemeljeni.

Izvedene aktivnosti:

- Delovna skupina je obravnavala predloge zakonodajnih rešitev iz Poročila, ki se nanašajo na področje BPP (poglavje 4.1), ki je tudi najobsežnejše, in predloge, ki so jih člani delovne skupine dodatno predlagali.
- Določene ukrepe so analizirali posamezni člani delovne skupine in jih predstavili na delovnih sestankih, večino pa so obravnavali člani skupaj neposredno na delovnih sestankih. Glede na obravnavane teme so se člani po potrebi sestajali tudi v ožjih skupinah.
- Oblikovan je osnutek konkretnih predlogov ukrepov na področju BPP, ki jih je delovna skupina potrdila in bodo predmet nadaljnje strokovne razprave.
- Identificirane so ključne pravne in sistemske ovire za nekatere ukrepe, zaradi katerih le-ti niso bili potrjeni na delovni skupini.

5. POTRJENI PREDLOGI UKREPOV NA PODROČJU BPP

Delovna skupina je potrdila predloge ukrepov, ki predstavljajo spremembe Zakona o brezplačni pravni pomoči² (v nadaljevanju: ZBPP) in spremembe Zakona o odvetništvu³ (v nadaljevanju: ZOdv) ter Statuta OZS⁴ glede zastopanja upravičencev do BPP.

¹ 1. sestanek – 16. 10. 2024; 2. sestanek – 27. 11. 2024; 3. sestanek – 4. 2. 2025; 4. sestanek – 11. 3. 2025; 5. sestanek – 24. 4. 2025; 6. sestanek – 8. 7. 2025.

² Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 23/08, 15/14 – odl. US in 19/15.

³ Uradni list RS, št. 18/93, 24/96 – odl. US, 24/01, 54/08, 35/09, 97/14, 8/16 – odl. US, 46/16, 36/19 in 130/22.

⁴ [Statut OZS – Odvetniška zbornica Slovenije](#).

5.1. Predlog sprememb Zakona o brezplačni pravi pomoči (ZBPP)

ZBPP	Veljavna ureditev	Predlagana dopolnitev	POZITIVNI finančni učinek na proračun
1. člen	(1) Namen brezplačne pravne pomoči po tem zakonu je uresničevanje pravice do sodnega varstva po načelu enakopravnosti, upoštevajoč socialni položaj osebe, ki brez škode za svoje preživljanje in preživljanje svoje družine te pravice ne bi mogla uresničevati. (2) Za sodno varstvo po tem zakonu se poleg varstva pravic, obveznosti in pravnih razmerij ter varstva pred obtožbami v kazenskih zadevah pred za to ustanovljenimi domačimi in mednarodnimi sodišči štejejo tudi vse oblike izvensodnega poravnavanja sporov, določene z zakonom. (3) Brezplačna pravna pomoč po tem zakonu pomeni pravico upravičenke oziroma upravičenca (v nadaljnjem besedilu: upravičenec) do celotne ali delne zagotovitve sredstev za pokritje stroškov za pravno pomoč in oprostitev plačila stroškov sodnega postopka. (4) Vsakdo, ki je pod pogoji po tem zakonu lahko upravičenec do brezplačne pravne pomoči in je v spornem razmerju, si mora prizadevati, da se sporno razmerje reši izvensodno, če so za to zagotovljeni ustrezni pogoji po zakonu.	(1) Namen brezplačne pravne pomoči po tem zakonu je uresničevanje pravice do sodnega varstva po načelu enakopravnosti, upoštevajoč socialni položaj osebe, ki brez škode za svoje preživljanje in preživljanje svoje družine te pravice ne bi mogla uresničevati. (2) Za sodno varstvo po tem zakonu se poleg varstva pravic, obveznosti in pravnih razmerij ter varstva pred obtožbami v kazenskih zadevah pred za to ustanovljenimi domačimi in mednarodnimi sodišči štejejo tudi vse oblike izvensodnega poravnavanja sporov, določene z zakonom. (3) Brezplačna pravna pomoč po tem zakonu pomeni pravico upravičenke oziroma upravičenca (v nadaljnjem besedilu: upravičenec) do celotne ali delne začasne založitve sredstev za pokritje stroškov za pravno pomoč in oprostitev plačila stroškov sodnega postopka. (4) Vsakdo, ki je pod pogoji po tem zakonu lahko upravičenec do brezplačne pravne pomoči in je v spornem razmerju, si mora prizadevati, da se sporno razmerje reši izvensodno, če so za to zagotovljeni ustrezni pogoji po zakonu.	NE, gre za administrativno spremembo.
8. člen	BPP se ne dodeli: – KD razžalitve, obrekovanja, žaljive obdolžitve in opravljanja, razen če oškodovanec verjetno dokaže, da mu je bila zaradi storitve takih dejanj povzročena pravno priznana škoda; – v sporih zaradi znižanja ali ukinitve preživnine, kadar preživninski zavezanec ni poravnal zapadlih obveznosti iz naslova preživnine, razen če jih ni poravnal zaradi okoliščin, na katere nima vpliva; – v odškodninskih sporih zaradi povrnitve nepremoženjske in premoženjske škode pri žalitvi časti in širjenju neresničnih trditev, razen če oškodovani upravičenec verjetno dokaže, da je to vplivalo na njegov materialni ali družbeni položaj; – kadar je prosilec dolжник v izvršilnem postopku, začetem na podlagi izvršilnega naslova po zakonu, ki	BPP se v bodoče ne dodeli tudi v naslednjih zadevah: – za prekrške, za katere je bila izrečena globa do višine 400 eurov, rezen v primeru, ko je globa izrečena mladoletni osebi; – za pritožbe zoper odločitev o zahtevi za sodno varstvo po 66. členu ZP-1, razen, če gre za pritožbo v postopku, v katerem je bila globa izrečena mladoletni osebi; – v zadevah, v katerih je bil osebi (obdolženemu) že dodeljen odvetnik po uradni dolžnosti (ex offa); – oseba ne more pridobiti BPP za novo zadevo, dokler ni poravnal celotnega dolga v svojih predhodnih zadevah dodeljene BPP na podlagi pravnomočnih in izvršljivih odločb	DA

	ureja izvršbo, razen če verjetno izkaže obstoj razlogov za ugovor zoper sklep o izvršbi, ki po določbah zakona, ki ureja izvršbo, preprečujejo izvršbo; – v upravnih sporih zaradi dodelitve brezplačne pravne pomoči.	pristojnega Organa za BPP na območju RS.	
12. člen (Izredna BPP)	(1) Izredna brezplačna pravna pomoč se dodeli prosilcu, ki je upravičenec do denarne socialne pomoči (DSP) in izpolnjuje pogoje za dodelitev brezplačne pravne pomoči iz 24. člena tega zakona. (2) Podatke o upravičenosti do DSP, ki vključujejo podatek o obstoju pravice do DSP, obdobje prejemanja te in številko zadeve, v kateri je bila DSP dodeljena, preveri strokovna služba za BPP po uradni dolžnosti v centralni zbirki podatkov o prejemnikih DSP, ki se vodi po zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, na podlagi neposrednega in brezplačnega elektronskega dostopa. (3) Strokovna služba za BPP dostopa do podatkov iz prejšnjega odstavka na podlagi enotne matične številke prosilca.	Doda se, da se Izredna BPP dodeli tudi prosilcu, ki je upravičenec do varstvenega dodatka (VD), tako da bodo prejemniki izredne BPP upravičenci do DSP in VD.	NE , gre za administrativno spremembo.
13. člen (Redna BPP)	(1) Do brezplačne pravne pomoči je upravičena oseba, ki glede na svoj materialni položaj in glede na materialni položaj svoje družine brez škode za svoje socialno stanje in socialno stanje svoje družine ne bi zmogla stroškov sodnega postopka oziroma stroškov nujenja pravne pomoči. (2) Šteje se, da je socialno stanje prosilca in njegove družine zaradi stroškov sodnega postopka oziroma stroškov nujenja pravne pomoči ogroženo, če mesečni dohodek prosilca (lastni dohodek) oziroma mesečni povprečni dohodek na člana družine (lastni dohodek družine) ne presega višine dveh osnovnih zneskov minimalnega dohodka, določenega z zakonom, ki ureja socialnovarstvene prejemke.	Doda se pogoj, da do BPP ni upravičena oseba, ki ni prijavljena pri pristojnem organu za zaposlovanje, kadar bi se po predpisih, ki urejajo trg dela, lahko štela za brezposelno osebo. Pristojni organ za BPP lahko v posameznem primeru, ob upoštevanju posebnih okoliščin, presodi, da kljub neizpolnjevanju tega pogoja dodeli BPP (podobno kot pri upravičenosti do DSP: bolezen, poškodba, materinstvo, in drugi razlogi zaradi katerih oseba dalj časa ni zmožna za delo). Predlog določbe: (3) Ne glede na prejšnji odstavek do brezplačne pravne pomoči ni upravičena oseba, katere lastni dohodek oziroma lastni dohodek družine ne presega višine dveh osnovnih zneskov minimalnega dohodka iz razlogov, na katere je mogla vplivati oziroma lahko vpliva, ali ki brez utemeljenih razlogov zavrača, se izogiba ali opušča aktivnosti, ki bi lahko oziroma lahko privedejo do zaposlitve oziroma do drugega načina izboljšanja socialnega položaja zanjo ali njene družinske člane. (4) Za razloge iz prejšnjega odstavka štejejo zlasti: – da oseba ni prijavljena pri pristojnem organu za zaposlovanje, kadar bi se	DA

		po predpisih, ki urejajo trga dela, lahko štela za brezposelno osebo, pri čemer mora biti ta pogoj izpolnjen ves čas upravičenosti do brezplačne pravne pomoči; – da iz kazenske evidence izhaja, da je bila oseba obsojena za kaznivo dejanje davčne zatajitve (249.čl. KZ-1), zlorabe pravic iz socialnega zavarovanja (203.čl. KZ-1) ali oškodovanja javnih sredstev 257.a čl. KZ-1) – da se naknadno ugotovi, da ima oseba v tujini odprte bančne račune ali se ugotovi drugo finančno poslovanje osebe v tujini, o katerem prosilec predhodno ni poročal; – ostale okoliščine in ravnanja osebe, ki bi lahko vplivale na drugačen materialni položaj. (5) Pristojni organ za BPP lahko v posameznem primeru, ob upoštevanju posebnih okoliščin, presodi, da kljub neizpolnjevanju teh pogojev dodeli BPP.	
30. člen	<i>Prosilec lahko sam izbere osebo, pooblaščen za izvajanje BPP, in jo navede v prošnji za BPP.</i>	Določba se dopolni na tako, da se izbira prosilca omeji na posamezni območni zbor. (dopolnjen prvi odstavek, nova drugi in tretji odstavek, preostali del 30. člena se razen oštevilčenja členov ne spreminja) <u>Predlog dopolnitve 30. člena:</u> (1) Prosilec lahko sam izbere osebo, pooblaščen za izvajanje brezplačne pravne pomoči iz seznama, ki ga pristojnemu organu za BPP za vsak območni zbor posebej predloži Odvetniška zbornica Slovenije (v nadaljnjem besedilu: odvetniška zbornica) oziroma iz seznama, ki ga predloži Notarska zbornica Slovenije, in jo navede v prošnji za brezplačno pravno pomoč. Seznami pri odvetniški zbornici se vodijo posebej za kazenske, civilne in družinske zadeve. (2) Prosilec lahko izbere tudi odvetnika, ki ni na seznamu iz prejšnjega odstavka, če je z njim v naprej dogovorjen za zastopanje. Če je izbrani odvetnik iz drugega območnega zbora, prosilcu iz naslova brezplačne pravne pomoči ne pripadajo sredstva za kritje potnih stroškov in stroškov odsotnosti iz pisarne za izbranega odvetnika. (3) Ne glede na prejšnji odstavek je prosilec upravičen tudi do sredstev za kritje potnih stroškov in stroškov odsotnosti iz pisarne za	DA

		izbranega odvetnika, če teče postopek, v zvezi s katerim je prosilec zaprosil za brezplačno pravno pomoč, izven krajevne pristojnosti sodišča, ki odloča o prošnji za brezplačno pravno pomoč, ali če je prišlo do prenosa zadeve na sodišče izven krajevne pristojnosti sodišča, ki odloča ali je odločalo o prošnji za brezplačno pravno pomoč.	
32. člen	(1) Prošnja za dodelitev brezplačne pravne pomoči vloži prosilec pisno na obrazcu, ki ga predpiše minister, pristojen za pravosodje. Če prošnja ni vložena na predpisanem obrazcu, mora vsebovati vse podatke iz naslednjega odstavka. (2) Prošnja za brezplačno pravno pomoč mora vsebovati naslednje podatke: – osebno ime, davčno številko, enotno matično številko (EMŠO), naslov stalnega ali začasnega prebivališča prosilca; – osebno ime, davčno številko, EMŠO, naslov stalnega ali začasnega prebivališča družinskih članov prosilca; – ime oziroma firmo, sedež ter davčno in matično številko, če je prosilec oseba iz 4. točke prvega odstavka 10. člena tega zakona; – podatke o zadevi; – navedbo oblike in obsega brezplačne pravne pomoči. (3) Če je prosilec tujec, mora prošnja poleg podatkov iz prejšnjega odstavka vsebovati tudi podatke o dohodkih in drugih prejemkih ter premoženjskem stanju prosilca in oseb, ki se za namen ugotavljanja materialnega položaja pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, poleg vlagatelja upoštevajo po zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev.	(1) Prošnja za dodelitev brezplačne pravne pomoči vloži prosilec pisno na obrazcu, ki ga predpiše minister, pristojen za pravosodje. Če prošnja ni vložena na predpisanem obrazcu, mora vsebovati vse podatke iz naslednjega odstavka. (2) Prošnja za brezplačno pravno pomoč mora vsebovati naslednje podatke: – osebno ime, davčno številko, enotno matično številko (EMŠO), naslov stalnega ali začasnega prebivališča, številko mobilnega telefona in elektronski naslov prosilca; – osebno ime, davčno številko, EMŠO, naslov stalnega ali začasnega prebivališča družinskih članov prosilca; – ime oziroma firmo, sedež ter davčno in matično številko, če je prosilec oseba iz 4. točke prvega odstavka 10. člena tega zakona; – podatke o zadevi (podrobno navede razloge, zaradi katerih želi sprožiti sodni postopek ali vložiti ugovor zoper sklep ali pritožbo oziroma drugo izredno pravno sredstvo, če je postopek že v teku navede naziv sodišča, ki zadevo obravnava in opravilno številko zadeve); – navedbo oblike in obsega brezplačne pravne pomoči. (3) Poleg podatkov iz prejšnjega odstavka mora prosilec zase in za osebe, ki se za namen ugotavljanja materialnega položaja pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, poleg prosilca upoštevajo po zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, navesti tudi podatke o morebitnem premoženju v tujini, bančnih računih prosilca in povezanih oseb v tujini, morebitnem lastništvu kriptovalut ali zlata ter premoženja v skladih. (4) Če je prosilec tujec, mora prošnja poleg podatkov iz prvega in drugega odstavka tega člena vsebovati tudi podatke o dohodkih in drugih prejemkih ter premoženjskem stanju prosilca in oseb, ki se za namen ugotavljanja materialnega položaja pri uveljavljanju pravic iz	NE, gre za administrativno spremembo.

		javnih sredstev, poleg vlagatelja upoštevajo po zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev.	
38. člen	(1) <i>Odločba, s katero pristojni organ za BPP odloči o prošnji za brezplačno pravno pomoč, se vroči tudi državnemu pravobranilcu in pristojnemu sodišču, pred katerim teče postopek, v zvezi s katerim je bila brezplačna pravna pomoč dodeljena, če je ta že v teku.</i> (2) <i>Če seznanitev sodišča z odločbo o dodelitvi brezplačne pravne pomoči stranki na način iz prejšnjega odstavka ni možna, ker je bila brezplačna pravna pomoč upravičencu dodeljena že pred začetkom sodnega postopka, je dolžnost upravičenca, da z odločbo o dodelitvi brezplačne pravne pomoči seznaní pristojno sodišče.</i> (3) <i>Ko pristojno sodišče, pred katerim teče postopek, v zvezi s katerim je bila dodeljena brezplačna pravna pomoč, prejme odločbo o dodelitvi brezplačne pravne pomoči stranki, jo zapre v poseben ovitek, na katerem se označi, da gre za odločbo o dodelitvi brezplačne pravne pomoči. Odločbo, zaprto v tem ovitku, lahko pregledajo le stranka, na katero se odločba nanaša, ter sodišče in drugi državni organi v zvezi z izvrševanjem njihovih z zakonom določenih pristojnosti. Po pregledu se mora odločba ponovno zapreti v poseben ovitek in na njem označiti, kdo in kdaj ter na kateri zakonski podlagi jo je pregledal.</i>	Predlaga se, da se prvi odstavek spremeni tako, da se DODV vročajo samo odločbe o dodelitvi BPP. V novem tretjem odstavku pa se doda obveznost odvetnika, da seznaní sodišče o tem, da ima njegova stranka BPP ter določi sankcija, da če odvetnik tega ne stori, ni upravičen do plačila iz BPP za storitve, ki jih v tem sodnem postopku opravi za stranko. (1) Odločba, s katero pristojni organ za BPP odloči o dodelitvi brezplačne pravne pomoči, se vroči tudi državnemu odvetniku in pristojnemu sodišču, pred katerim teče postopek, v zvezi s katerim je bila brezplačna pravna pomoč dodeljena, če je ta že v teku. (3) O tem je sodišče v imenu upravičenca dolžan seznaniti postavljeni odvetnik ob opravi prvega procesnega dejanja v sodnem postopku. Če postavljeni odvetnik sodišča o tem pravočasno ne obvesti, ni upravičen do plačila storitev brezplačne pravne pomoči, ki jih postavljeni odvetnik opravi v okviru tega sodnega postopka. (4) Ko pristojno sodišče, pred katerim teče postopek... (gre za veljavni tretji odstavek, ki postane četrti, vsebinsko pa se ne spreminja).	NE, gre za administrativno spremembo.
46. člen	(1) <i>Stroški, ki jih je za upravičenca do brezplačne pravne pomoči iz naslova oprostitve plačila stroškov sodnega postopka po petem odstavku 26. člena tega zakona med sodnim postopkom iz proračuna založila Republika Slovenija ter nagrada in stroški dodeljenega pooblaščenca po šestem odstavku 30. člena tega zakona so stroški sodnega postopka.</i> (2) <i>Ne glede na določbe procesnega zakona o priglasitvi stroškov pristojno sodišče pri odločanju o stroških postopka po uradni dolžnosti upošteva stroške iz prejšnjega odstavka, ki jih je med sodnim postopkom založila Republika Slovenija, tudi če jih stranka, ki je upravičena do brezplačne pravne pomoči, sama ne priglasi. Obseg stroškov sodišče ugotovi iz odločbe o dodelitvi brezplačne pravne pomoči.</i> (3) <i>O višini in obsegu stroškov iz prvega odstavka tega člena, ki jih mora nasprotna stranka namesto stranki, ki je upravičena do brezplačne pravne pomoči, povrniti v korist</i>	Na koncu člena se doda nov odstavek, v katerem se določi obveznost sodišča, da pravnomočno odločitev v zadevi, za katero je bila prosilcu dodeljena BPP in odločitev o stroških postopka v tej zadevi, vroči pristojnemu Organu za BPP.	NE, gre za administrativno spremembo.

	<i>proračuna Republike Slovenije, odloči pristojno sodišče po določbah o povrnitvi stroškov postopka.</i> <i>(4) Če nasprotna stranka stroškov, naloženih v plačilo po prejšnjem odstavku, ne poravna prostovoljno, izvrši izterjavo na predlog pristojnega organa za BPP pristojni davčni organ po določbah zakona, ki ureja prisilno izterjavo davkov. Pri tem se odločba iz prejšnjega odstavka, s katero sodišče odloči o stroških, šteje za izvršilni naslov.</i>		
48. člen	<i>(1) Če je upravičenec do brezplačne pravne pomoči delno ali v celoti uspel v postopku in je na podlagi pravnomočne odločbe sodišča pridobil premoženje oziroma dohodke, je dolžan povrniti Republiki Sloveniji razliko med stroški, ki so bili dejansko plačani iz naslova brezplačne pravne pomoči, in zneskom, ki ga je povrnila nasprotna stranka iz naslova stroškov postopka, oziroma tistim zneskom, ki ga je Republika Slovenija izterjala od nasprotne stranke v skladu s 46. členom tega zakona.</i> <i>(2) Upravičenec do brezplačne pravne pomoči ni dolžan povrniti stroškov postopka če je dobil preživnino ali odškodnino za izgubljeno preživljanje zaradi smrti tistega, ki je bil dolžan dajati preživljanje.</i> <i>(3) V nobenem primeru se od upravičenca do brezplačne pravne pomoči ne sme terjati več kot je v postopku dejansko dobil. ...</i>	Doda se novi drugi odstavek, ki določa, da se pri delitve skupnega premoženja v sodnem postopku ugotovljen obseg in delež na skupnem premoženju upošteva retroaktivno na način, da se v ZBPP določi, da se tako ugotovljeno premoženje »šteje« kot novo pridobljeno, ko upravičenec do BPP pridobi na njem razpolagalno pravico. S tem se omogoči, da se bo lahko od upravičenca do BPP izterjalo založene stroške na podlagi prvega odstavka 48. člena ZBPP. <u>Predlog določbe:</u> (2) Če je bila upravičencu dodeljena brezplačna pravna pomoč za postopek delitve skupnega premoženja, se v sodnem postopku ugotovljen obseg in delež na skupnem premoženju šteje kot novo pridobljeno premoženje od trenutka, ko upravičenec do BPP na tako ugotovljenem premoženju pridobi razpolagalno pravico.	DA
NOV 49.a člen		Doda se posebna določba, da se za zastaranje vseh terjatve po 43., 46., 48. in 49. členu ZBPP ki jih ima iz naslova prejete BPP do upravičenca do BPP Republika Slovenija, uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek.	NE, gre za administrativno spremembo.
52. člen	<i>(1) Pristojni organ za BPP vodi evidenco o brezplačni pravni pomoči.</i> <i>(2) Evidenca iz prejšnjega odstavka vsebuje predvsem:</i> – zaporedno številko zadeve; – podatke o prosilcu oziroma upravičencu in njegovih družinskih članih (osebno ime oziroma firmo, EMŠO oziroma matično številko pravne osebe, davčno številko, naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža), če je tujec pa osebno ime, datum in kraj rojstva, naslov stalnega in začasnega prebivališča, EMŠO, če mu je ta dodeljen in podatke o državljanstvu; – številko in datum odločbe;	V evidenco se doda nova alineja: – obseg sredstev, ki jih je prosilec dolžan vrniti v proračun Republike Slovenije;	NE, gre za administrativno spremembo.

	– obseg in obliko dodeljene brezplačne pravne pomoči; – dan pravnomočnosti odločbe; – obseg izplačanih sredstev iz naslova brezplačne pravne pomoči; – obseg vrnjenih sredstev; – druge podatke po tem zakonu.		
--	--	--	--

MDDSZ je člane delovne skupine seznanilo⁵, s katerimi ukrepi se ne strinja, in sicer:

- **Sprememba 1. člena ZBPP**, po katerem bi se dodalo besedilo »začasna založitev« sredstev za pokritje stroškov za pravno pomoč in oprostitve plačila stroškov sodnega postopka. Po mnenju MDDSZ bi bilo treba v tem členu izhodiščno ohraniti duh zakona, ki je v tem, da je BPP v prvi vrsti socialni transfer in se vračilo predvideva zgolj kot izjema, ne kot pravilo.
- **Sprememba 8. člena**, ki določa za katere zadeve se BPP ne more dodeliti, s katerim se po novem izključuje BPP za prekrške za katere je izrečena globa do 400 EUR in za osebe, ki niso v celoti poravnale dolga do države iz naslova preteklih BPP. Po mnenju MDDSZ je absolutna izključitev verjetno prestroga, za ta dva primera bi morala biti predvidena možnost dodelitve kadar ima sodni postopek za socialno ogroženega velik pomen. Lahko gre za več prekrškov in več glob, lahko gre za naglo poslabšanje finančnega položaja po nastanku dolga.
- **Upoštevanje novega krivdnega razloga v tretjem odstavku 13. člena ZBPP**. Še posebej v primerih, ko prosilec prosi za BPP za sodni postopek v katerem izpodbija krivdni razlog (npr. v postopku izbrisa iz evidence brezposelnih, v delovnopravnem sporu zaradi odpovedi delovnega razmerja, v postopku za vračilo darila,...), morda tudi v drugih primerih, ko ima sodni postopek za socialno ogroženega velik pomen. MDDSZ meni, da obstoj krivdnega razloga ne more biti razlog za preprečitev dostopa do BPP, saj obstoj krivdnega razloga ne pomeni, da si posameznik lahko na drug način zagotovi uresničitev enakosti pred zakonom.

5.2. Predlog sprememb Zakona o odvetništvu (ZOdv)

ZOdv	Veljavna ureditev	Predlagana dopolnitev	POZITIVNI finančni učinek na proračun
61. člen	<i>V disciplinskem postopku proti odvetnikom in odvetniškim kandidatom se kot disciplinski ukrepi izrekaajo: opomin, ukor, denarna kazen in odvzem pravice opravljati odvetniški poklic oziroma delo v odvetniški pisarni.</i> <i>V disciplinskem postopku proti odvetniškim pripravnikom se kot disciplinski ukrepi izrekaajo: opomin, ukor in odvzem pravice opravljati prakso v odvetniški pisarni.</i> <i>Disciplinski ukrepi so podrobneje urejeni s statutom Odvetniške zbornice Slovenije.</i>	V 61. členu se v prvem odstavku za besedo »kazen« doda vejica in besedilo »začasna prepoved opravljati odvetniške storitve po zakonu, ki ureja brezplačno pravno pomoč«.	NE , vendar bo posledično manj zlorab instituta BPP, kar bo rezultiralo v finančnem učinku za proračun.
61.a člen	<i>Denarna kazen se sme izreči v mejah razpona, ki ga določi Odvetniška zbornica Slovenije s splošnim aktom.</i> <i>Disciplinski ukrep odvzema pravice opravljati odvetniški poklic in odvzema pravice opravljati</i>	V 61. a členu se doda nov četrti odstavek, ki se glasi: »Prepoved opravljati odvetniške storitve po zakonu, ki ureja brezplačno pravno pomoč, se	NE , vendar bo posledično manj zlorab instituta

⁵ Elektronsko sporočilo MDDSZ z dne 12. maj 2025.

	<i>delo oziroma prakso v odvetniški pisarni se sme določiti in izreči samo za hujše kršitve dolžnosti pri opravljanju poklica, dela oziroma prakse v odvetniški pisarni, zaradi katerih odvetnik ni vreden zaupanja za opravljanje odvetniškega poklica (prvi odstavek 27. člena).</i> <i>Odvzem pravice opravljati odvetniški poklic se lahko izreče za dobo do pet let, odvzem pravice opravljati delo oziroma prakso v odvetniški pisarni pa za dobo do treh let.</i>	lahko izreče za dobo do dveh let«.	BPP, kar bo rezultiralo v finančnem učinku za proračun.
--	--	------------------------------------	---

5.3. Predlog sprememb Statuta OZS

Statut OZS	Veljavna ureditev	Predlagana dopolnitev	POZITIVNI finančni učinek na proračun
77.b člen	<i>Hujše odvetnikove kršitve dolžnosti pri opravljanju odvetniškega poklica so:</i> <i>1. kršitev dolžnosti varovanja poklicne tajnosti;</i> <i>2. neopravičena odklonitev zagovora ali zastopanje stranke, kadar ga za zagovornika ali pooblaščenca stranke v skladu z zakonom postavi sodišče ali v skladu s statutom pristojni organ zbornice;</i> <i>3. kadar vedoma prevzame zastopanje stranke, pa bi moral po zakonu odkloniti zastopanje;</i> <i>4. neizročitev stranki dokazil o prometu strankinih denarnih sredstev s katerim upravlja ali je upravljal odvetnik, če stranka to zahteva;</i> <i>5. zaračunavanje stranki višjega plačila za delo kot mu gre po odvetniški tarifi ali zakonu o odvetništvu brez predhodnega pisnega dogovora;</i> <i>6. neopravičeno zadrževanje denarnih sredstev, ki jih je prejel za stranko;</i> <i>7. ukvarjanje s posli in aktivnostmi v nasprotju z 12. pravilom Kodeksa odvetniške poklicne etike;</i> <i>8. nezmožnost izplačila denarnih sredstev, prejetih za stranko;</i> <i>9. omogočanje odvetniškemu pripravniku navidezno opravljanje pripravniške prakse;</i> <i>10. opravljanje odvetniškega poklica med začasno prepovedjo opravljanja odvetniškega poklica ali opravljanje del, ki pomenijo izigravanje ukrepa;</i> <i>11. nevestno opravljanje dolžnosti začasnega namestnika ali prevzemnika odvetniške pisarne, ki ima za posledico povzročitev škode odvetniku, ki ga nadomešča ali</i>	Doda se nova hujša disciplinska kršitev: 25. zaračunavanje plačila odvetniških storitev v primeru, ko je stranki dodeljena BPP Statut OZS sprejme Odvetniška zbornica Slovenije po predhodnem soglasju Vlade RS.	NE, vendar bo posledično manj zlorab instituta BPP, kar bo rezultiralo v finančnem učinku za proračun.

	bivšemu odvetniku oziroma njegovim dedičem; 12. podpiranje ali povezovanje z osebo ali dejavnostjo, ki se za plačilo ukvarjajo z nudenjem pravne pomoči, pa ne delujejo v skladu z zakonom o odvetništvu (podpiranje zakonnega pisaštva); 13. kršitev delovno-pravne zakonodaje ali pogodbe o zaposlitvi, ki ima za posledico povzročitev škode osebi, ki je pri njem ali odvetniški družbi zaposlena ali opravlja prakso odvetniškega pripravnika ali delo odvetniškega kandidata; 14. storitev naklepne kaznivega dejanja, za katerega je predpisana kazen zapora več kot šest mesecev; 15. če vedoma, v nasprotju z 29. pravilom kodeksa odvetniške poklicne etike, prevzame drugemu odvetniku zastopanje njegove stranke; 16. zastopanje katere od strank, če je odvetnik obravnaval pravni posel za dve ali več strank v sporu o pravnem poslu med njimi; 17. zastopanje družbe, katere ustanovitelj, član ali družbenik je, v nasprotju z 49. pravilom Kodeksa odvetniške poklicne etike; 18. neposredno ali posredno reklamiranje odvetniško dejavnosti v nasprotju s 23. pravilom kodeksa odvetniške poklicne etike; 19. iskanje in pridobivanje stranke na odvetniku neprimeren način v nasprotju s 24. pravilom kodeksa odvetniške poklicne etike; 20. sodelovanje z gospodarskimi družbami, ki reklamirajo opravljanje dejavnosti pravnega svetovanja; 21. neplačilo članarine ali drugih prispevkov zbornici šest mesecev po zapadlosti; 22. neplačilo zavarovalnega prispevka zbornici; 23. neizpolnitev ali kršitev obveznosti, naloženih s pravnomočno disciplinsko odločbo; 24. neizpolnjevanje obveznosti iz naslova vzajemne pomoči.		
--	--	--	--

6. PREDLOGI UKREPOV NA PODROČJU BPP, KI NISO POTRJENI

Delovna skupina ni potrdila več ukrepov, ki so bili predlagani v Poročilu, saj so se pri njih pokazale pomembne pravne, sistemske ali izvedbene ovire. V nadaljevanju so izpostavljeni štirje ključni ukrepi, ki so imeli za cilj tudi razbremenitev služb za BPP, večjo enotnost s sistemom socialnega varstva in usklajitev kroga upravičencev z namenom BPP.

6.1 Prenos pristojnosti za ugotavljanje materialnega položaja iz Služb za BPP na centre za socialno delo (CSD)

Delovna skupina je uvodoma ugotovila, da **prenos pristojnosti ugotavljanja materialnega položaja upravičencev do BPP na CSD** ni izvedljiv zaradi preobremenjenosti centrov.

Zato se je proučila možnost uporabe informacijske rešitve MDDSZ v postopku priznanja BPP in možnost dokazovanja materialnega položaja tudi z drugimi odločbami CSD, s katerimi se ugotavlja materialni položaj – na primer varstveni dodatek, izredna denarna socialna pomoč, subvencija najemnine.

MDDSZ je pojasnilo, da **uporaba informacijskega sistema** MDDSZ, ki je vzpostavljena za priznavanje pravic iz javnih sredstev, za potrebe brezplačne pravne pomoči ni mogoča, lahko pa VSRS brezplačno odstopi izvirno kodo aplikacije ISCS2, ki podpira procese odločanja po Zakonu o pravicah iz javnih sredstev in je del IS CSD, z vso pripadajočo dokumentacijo. Navedena rešitev za VSRS ni bila sprejemljiva, saj med drugim tudi nima zadostnih finančnih sredstev, da bi zgradilo nov (enak) informacijski sistem.

Prav tako bi to pomenilo vzdrževanje dveh enakih informacijskih sistemov za pridobivanje enakih podatkov. Nadalje je analiza načina **ugotavljanja materialnega položaja** pri službah za BPP in CSD pokazala, da službe za BPP ugotavljajo materialni položaj bolj natančno kot MDDSZ. Navedeno je potrdilo tudi MDDSZ, zato so predstavniki sodstva ugotovili, da ne morejo iti v poenostavitev postopka ugotavljanja materialnega položaja pri službah za BPP na način, da bi se v postopku uporabljali podatki o dohodku in premoženju, ki so bili ugotovljeni v konkretnih odločbah o priznanju pravic iz javnih sredstev s strani CSD.

Glede na to, da je pravna podlaga za ugotavljanje materialnega položaja tako upravičencev do pravic iz javnih sredstev kot upravičencev do BPP enaka (ZSVarPre in ZUPJS), je delovna skupina ugotovila, da ni sprejemljivo, da organi različno ugotavljajo materialni položaj.

6.2 Predlog sprememb Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev

MDDSZ ni podprlo predlogov sprememb Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev⁶, ki določa pravila upoštevanja dohodkov in premoženja za ugotavljanje materialnega položaja prosilca za BPP in njegovih družinskih članov, zato pravila ostajajo nespremenjena.

Predlogi, ki jih je MDDSZ argumentirano zavrnilo⁷:

- da se kot premoženje prosilca in njegovih družinskih članov upoštevajo vrednosti kmetijskih in gozdnih zemljišč (in ne katastrski dohodek);
- da se vrednost nepremičnin prosilcev ugotavlja po tržnih vrednostih s podatki iz nepremičninskih portalov;
- da se spremenijo določbe 3. točke prvega odstavka 18. člena ZUPJS tako, da se kot premoženje upošteva tudi premoženje, za katerega ima prosilec sklenjen finančni ali poslovni najem;
- da se v premoženje prosilca ne upošteva zgolj eno vozilo, v premoženje pa šteje vozilo v celotni vrednosti, ki presega znesek 28-kratnika OZMD;
- da se kot premoženje prosilca in njegovih družinskih članov upošteva tudi lastništvo kriptovalut.

⁶ Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US, 88/16, 61/17 – ZUPŠ, 75/17, 77/18, 47/19, 189/20 – ZFRO, 54/22 – ZUPŠ-1, 76/23 – ZŠolPre-1B, 122/23 – ZŠtip-1C in 22/25 – ZZZRO-1.

⁷ Dopis MDDSZ št. 024-22/2024-2611-10 z dne 24. 1. 2025.

6.3 Predlog spremembe kroga upravičencev do BPP

ZBPP določa, da je BPP namenjena uresničevanju pravice do sodnega varstva po načelu enakopravnosti, ob upoštevanju socialnega položaja prosilca. Do BPP so tako upravičeni le tisti posamezniki, ki si brez nje ne bi mogli zagotoviti pravnega varstva, ne da bi s tem ogrozili svoje preživetje ali preživetje svojih družinskih članov.

Po trenutno veljavnem sistemu se pri presoji upravičenosti do BPP mesečni dohodek družine enakomerno porazdeli na vse člane družine. Če tako izračunan dohodek na družinskega člana ne presega dvakratnika osnovnega zneska minimalnega dohodka (OZMD), ki od 1. marca 2025 znaša 494,09 EUR, torej 988,18 EUR, prosilec praviloma izpolnjuje dohodkovni pogoj za pridobitev BPP.

V socialni zakonodaji pa se za ugotavljanje materialnega položaja gospodinjstva uporablja sistem ponderiranja članov gospodinjstva, kjer ima vlagatelj ponder 1, drugi odrasli člani 0,57 in otroci 0,59. Ta pristop se v sistemu socialnega varstva šteje za natančnejšega pri ocenjevanju dejanskega bremena posameznega gospodinjstva.

Delovna skupina je preučila možnost uvedbe sistema ponderiranja družinskih članov v postopku priznavanja BPP po vzoru socialne zakonodaje (npr. ponder 1 za prosilca, 0,57 za druge odrasle, 0,59 za otroke). Zavedajoč se, da bi sprememba metodologije lahko vplivala na krog upravičencev (zmanjšala število upravičenih prosilcev z družinami), se je delovna skupina odločila, da s pomočjo sodišč zbere empirične podatke za oceno dejanskega vpliva spremembe. V aprilu 2025 so službe za BPP pri 16 sodiščih po Sloveniji⁸ ročno zbirale podatke o novih prosilcih za BPP. Skupno je bilo zbranih 1000 vlog – 464 s strani samskih oseb in 536 s strani prosilcev z družinami. Med njimi so bili za analizo relevantni tisti prosilci, pri katerih je bil odločen dohodek na družinskega člana⁹. Takšnih je bilo 399 samskih in 444 prosilcev z družinami.

Analiza¹⁰ je pokazala, da je bil v obstoječem sistemu BPP v aprilu 2025 odobren:

- **89 % samskim prosilcem** (355 prosilcem od 399),
- **94 % prosilcem z družinami** (417 prosilcem od 444).

Za oceno vpliva uvedbe ponderiranja družinskih članov je bila opravljena simulacija treh alternativnih modelov:

1. **Simulacija 1 – model po zgledu socialne zakonodaje** (prosilec 1¹¹, drugi odrasli 0,57, otrok 0,59):
BPP bi bilo odobreno le 76 % družinam (338 od 444), kar pomeni 19 % manj upravičencev.
2. **Simulacija 2 – enotna utež 0,80 za vse nadaljnje člane** (druga odrasla oseba, otrok):
BPP bi bilo odobreno 87 % družinam (388 od 444), torej 7 % manj upravičencev.
3. **Simulacija 3 – enotna utež 0,90 za vse nadaljnje člane** (druga odrasla oseba, otrok):
BPP bi bilo odobreno 92 % družinam (407 od 444), kar pomeni 2 % manj upravičencev.

Rezultati kažejo, da bi uvedba sistema ponderiranja družinskih članov, kot ga poznamo v socialni zakonodaji, lahko znatno zmanjšala število upravičencev do BPP med družinami, in sicer za

⁸ 11 okrožnih sodišč, Upravno sodišče ter Delovno in socialno sodišče, vključno z zunanjimi oddelki v Mariboru, Kopru in Celju.

⁹ Ne pa npr. pravica do denarne socialne pomoči ali vloga po Zakonu o preprečevanju nasilja v družini, saj so ti prosilci po samem zakonu upravičeni do BPP.

¹⁰ Analiza upravičencev do brezplačne pravne pomoči in simulacija predlogov ponderiranja družin, ki jo je junija 2025 pripravilo Ministrstvo za pravosodje na podlagi zbranih podatkov sodišč in je priloga tega poročila.

¹¹ 2-kratnik osnovnega zneska minimalnega dohodka, to je 988,18 EUR.

skoraj petino. Uvedba milejših oblik ponderiranja bi imela manjši vpliv na krog upravičencev do BPP.

V nadaljevanju je prikaz razmerje med veljavnim cenzusom in predlogi novih cenzusov na družinskega člana glede na tip družine na podlagi predstavljenih simulacij.

Kombinacija odraslih in otrok	VELJAVNI cenzus na družinskega člana	1. Predlog cenzusa na družinskega člana (1/0,57/0,59)	2. Predlog cenzusa na družinskega člana (1/0,80/0,80)	3. Predlog cenzusa na družinskega člana (1/0,90/0,90)
1 odrasel + 1 otrok	988,18	785,60	889,36	938,77
1 odrasel + 2 otroka	988,18	718,07	856,42	922,30
1 odrasel + 3 otroci	988,18	684,13	839,95	914,07
1 odrasel + 4 otroci	988,18	664,05	830,07	909,12
2 odrasla + 0 otrok	988,18	775,72	889,36	938,77
2 odrasla + 1 otrok	988,18	711,48	856,42	922,3
2 odrasla + 2 otroka	988,18	679,37	839,95	914,07
2 odrasla + 3 otroci	988,18	660,10	830,07	909,12
2 odrasla + 4 otroci	988,18	647,25	823,48	905,83

Okvirna ocena finančnih posledic:

Pri izračunu finančnih posledic smo izhajali iz uradnih podatkov Sodne statistike za leto 2024. Na podlagi podatkov o:

- rešenih BPP zadevah, z načinom rešitve »Prošnji ugodeno« ter
- višini izplačanih sredstev za BPP na vseh okrožnih sodiščih skupaj

smo izračunali povprečno višino izplačanih sredstev na rešeno zadevo, v kateri je bila BPP odobrena.

Ob tem je treba izrecno poudariti, da gre pri izračunu za fiktivno uparitev med rešenimi zadevami in izplačanimi sredstvi, saj zadeve »Prošnji ugodeno« pomenijo šele dodelitev pravice do BPP. Sodna statistika pa ne vodi podatka, kdaj se konkretna zadeva zaključi z izplačilom proračunskih sredstev (kar je lahko če eno ali tudi več let), ampak samo, koliko sredstev je v posameznem koledarskem letu izplačanih.

Izračun pokaže, da znaša v letu 2024 povprečna višina izplačanih sredstev na število rešenih BPP zadev 1.055,92 EUR.

Na podlagi zgoraj predstavljenih simulacij smo število upravičencev, ki po posamezni simulaciji več ne bi bili upravičeni do BPP, pomnožili z višino povprečnih izplačanih sredstev (1.055,92 EUR) in tako izračunali mesečni prihranek, ter ga pomnožili z 12 in dobili okvirni izračun prihranka na letni ravni, kar je predstavljeno v spodnji preglednici.

Predlogi cenusa	Zmanjšanje števila upravičencev do BPP (april 2025)	Povp.strošek/rešeno zadevo "prošnji ugodeno" v EUR (Sodna statistika 2024)	Skupni prihranek v aprilu 2025 v EUR	Skupni prihranek v LETU 2025 v EUR
1. Predlog cenusa na družinskega člana (1/0,57/0,59)	79	1.055,92	83.417,68	1.001.012,16
2. Predlog cenusa na družinskega člana (1/0,80/0,80)	29	1.055,92	30.621,68	367.460,16
3. Predlog cenusa na družinskega člana (1/0,90/0,90)	10	1.055,92	10.559,20	126.710,40

Delovna skupina predlaga, da se pristopi k spremembi pogojev za ugotavljanje dohodkovnega cenusa, tako da se upošteva predlog uvedbe ponderiranja za vse nadaljnje družinske člane z enotno utežjo 0,80 (simulacija 2), pri čemer naj se preuči in po potrebi doda posebna izjema za enostarševske družine.¹²

Ocenjujemo, da bi s predlagano spremembo dosegli finančni prihranek v okvirni višini 367.460 EUR.

Delovna skupina pa posebej izpostavlja, da zaradi omejenosti razpoložljivih podatkov o prosilcih in upravičencih do BPP ni mogoče zanesljivo oceniti posledic morebitne spremembe kriterijev upravičenosti z vidika dostopa do pravnega varstva. Analiza je bila opravljena na osnovi enomesečnega vzorca, kar predstavlja tveganje, da rezultati ne odražajo celotne slike prosilcev skozi daljše obdobje.

6.4 Znižanje odvetniške tarife za odvetnike v postopku za BPP in ex offo

Zaradi naraščajočih sodnih stroškov, ki bremenijo proračun, je MF z dopisom št. 007-986/2024/1611/13 z dne 21. 5. 2025 pozvala MP in delovno skupino, da razmisli o ukrepu vrnitve odvetniške tarife na prejšnji nivo, torej na stanje, kot je bilo pred uveljavitvijo novele ZOdv-G (50%).¹³

Na pobudo MF se je odzvala OZS¹⁴, ki ostro nasprotuje poseganju v vrednotenje odvetniškega dela v zadevah BPP in ex offo ter drugih zadevah. V odzivu poudarjajo, da bodo morebitni vnovični posegi v vrednotenje dela odvetnikov pomenili neodgovorno kršitev pravic odvetnikov in hkrati ogrozili dostopnost kakovostne pravne pomoči najbolj ranljivim skupinam. OZS odklanja vsakršne posege v navedeni smeri in bo proti njim odločno nastopila.¹⁵

Predstavitev stanja:

¹² MDDSZ meni, da imajo predlagane spremembe ZBPP pri ugotavljanju cenusa za družino negativne posledice na socialno varstvenem področju, ki v večjem obsegu škodijo družinam kot posameznikom, saj je posledica navedenega nižji cenzus za družino, s čimer se dostop do BPP za družine poslabšuje. MDDSZ nasprotuje poslabšani pravni varnosti socialno ogroženih družin in posameznikov, ki bo posledica nižanja pragu upravičenosti do BPP. (Elektronsko sporočilo MDDSZ z dne 12. maj 2025.)

¹³ MF je enako stališče glede znižanja OT na 50% ponovilo v odzivu na usklajevanje osnutka predmetnega vmesnega poročila delovne skupine (elektronsko sporočilo Direktorata za proračun z dne 11. 7. 2025).

¹⁴ Odziv OZS, na zahtevo za ponovno proučitev možnosti za znižanje odvetniške tarife v zadevah BPP in ex offo, št. 1972/2024 z dne 26. 6. 2025.

¹⁵ OZS enako stališče zagovarjala tudi v odzivu na usklajevanje osnutka predmetnega vmesnega poročila delovne skupine (elektronsko sporočilo predsednika OZS Janeza Starmana z dne 11. 7. 2025), v katerem zaključno podaja oceno, da bo uveljavitev predlaganih ukrepov in sistemskih sprememb – tudi brez poseganja v vrednotenje dela odvetnikov – že sama po sebi vodila v racionalizacijo sistema in njegovo vzdržnost.

Novela ZOdv-D¹⁶ je decembra 2014 zaradi javnofinančnih učinkov omejila izdatke državnega proračuna, tako da je določila 50% plačilo (polovičko) za storitve odvetnikov, ko ti delujejo v okviru obveznega sistema zastopanja po uradni dolžnosti (ex offo) in v okviru zagotavljanja BPP. Polovično plačilo se je uporabljalo od leta 2015 do aprila 2023.

Z novelo ZOdv-G¹⁷ (poslanski zakon) se je iz dotedanjih 50% višine plačila za storitve BPP in ex offo dvignila na 100%, torej na celotno višino plačila redne Odvetniške tarife.¹⁸

Razlogi zakonodajalca za sprejem novele ZOdv-G:

- velik pritisk odvetnikov, ker so bili za enako delo plačani v polovični višini tistega zneska, ki ga po Odvetniški tarifi (OT) lahko zaračunajo strankam na trgu;
- OZS je opozarjala na nepravilno plačilo za opravljeno storitev v zadevah zastopanja po uradni dolžnosti in BPP tudi nasproti ostalim udeležencem v sodnih postopkih (sodnim izvedencem, cenilcem in tolmačem), saj za ostale ostali v teh zadevah nikoli ni bilo določeno polovično plačilo;
- seznamu odvetnikov, ki nudijo zastopanje po uradni dolžnosti in BPP so bili vedno bolj prazni (na to je z dopisom opozorilo tudi Okrožno sodišče v Novi Gorici) – vendar pa v ZOdv obstaja varovalka, da gre sodišče po abecednem vrstnem redu, če so seznamu za BPP in zastopanje po uradni dolžnosti prazni;
- na seznamih so bili odvetniki, ki so bili manj priznani – manj uveljavljeni, z manj izkušnjami;
- Varuh človekovih pravic je nenehno opozarjal, da nudenje pravne pomoči strankam, ki so upravičenci do BPP, zahteva več časa in razlage, saj gre praviloma za osebe, ki so slabše funkcionalno pismene in se tudi težje znajdejo pri uveljavljanju svojih pravic; nikakor take stranke ne smejo imeti slabših odvetnikov, temveč boljše; gre namreč za zastopanje najbolj ranljivih skupin, zato za njih država želi zagotoviti najbolj kvalitetno pravno varstvo;
- dogajalo se je, da so take stranke zastopali odvetniški pripravniki, kar je ZOdv-G prepovedal (ni dopustno nadomeščanje odvetnika pri zastopanju po uradni dolžnosti in ZDZdr po odvetniškem kandidatu ali odvetniškem pripravniku ter pri BPP po odvetniškem pripravniku).

Finančne posledice novele ZOdv-G so bile ocenjene na dodatnih 8 mio eur na leto, vendar ob predpostavki, da se število teh postopkov ne bo dvigovalo.

Stroški za storitve odvetnikov v sistemu BPP in ex offo so se po uveljavitvi novele ZOdv-G (od 26. 4. 2023 dalje) izrazito povečali – s približno 8 milijonov EUR v letih 2019–2021 na kar 21 milijonov EUR v letu 2024.¹⁹

Dejanska rast stroškov kaže, da je bilo povečanje stroškov intenzivnejše kot je bilo predvideno, kar nakazuje na spremenjene družbene okoliščine.

Glede na to, da so se družbene okoliščine bistveno spremenile (npr. znatno povečanje števila kazenskih postopkov zaradi nezakonitih migracij) in da je Ustavno sodišče presodilo,²⁰ da ureditev, ki določa znižano plačilo odvetnikov v sistemu BPP in ex offo, sama po sebi ni protiustavna, je ponovna uvedba znižanega plačila pravno možna, če bo takšna ureditev ustrezno obrazložena in sorazmerna cilju varovanja javnofinančne vzdržnosti ter enakomernega dostopa do pravne pomoči. Predlaga se znižanje do 10% Odvetniške tarife kot predlaga Vrhovno sodišče.

¹⁶ Zakon o dopolnitvah Zakona o odvetništvu, Uradni list RS, št. 97/2014.

¹⁷ Zakon o spremembi in dopolnitvi Zakona o odvetništvu, Uradni list RS, št. 130/2022.

¹⁸ Za novelo je glasovalo 70 poslancev, proti ni glasoval noben poslanec.

¹⁹ Leta 2019, 2020 in 2021 znašajo stroški približno 8 mio EUR; leta 2022 se povečajo na 9 mio EUR; leta 2023, ko se je s 26. 4. 2023 že začela uporabljati tudi novela ZOdv-G (ukinitev polovičke) so stroški že narasli na 14 mio EUR; leta 2024 pa so stroški že znašali 21 mio EUR letno.

²⁰ Odločba Ustavnega sodišča št. U-II-1/09-9 z dne 5. 5. 2009

Kot že zgoraj pojasnjeno, so stroški za storitve odvetnikov v sistemu BPP in ex offo v letu 2024 znašali 21 milijonov EUR, zato ocenjujemo, da bi s predlaganim ukrepom dosegli prihranek v okvirni višini 2,1 milijona EUR.

Ob tem pa delovna skupina izpostavlja nezmožnost izvedbe poglobljene vsebinske analize učinkov takega posega, saj VSRS ne razpolaga s podatki o upravičencih do BPP in ex offo.

Delovna skupina tudi opozarja na obstoj tveganj negativnih učinkov za pravni sistem v primeru ponovne uvedbe 50% plačila za storitve BPP in ex offo po Odvetniški tarifi. V primeru, da bi bila tarifa znižana za več kot 10% brez predhodno opravljene analize, obstaja tveganje za negativne učinke, ki so bili navedeni kot ključni razlogi za sprejem novele ZOdv-G.

Kot je navedeno v Poročilu se je po podatkih Vrhovnega sodišča leta 2023 močno povečalo število prejetih zadev BPP in pripornih zadev tudi zaradi kaznivega dejanja prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države po 308. členu Kazenskega zakonika-1 (KZ-1), kar posledično vpliva na rast števila zastopanj po uradni dolžnosti. Glede na to, da je bila za to področje ustanovljena posebna Operativna delovna skupina za pripravo nujnih ukrepov za reševanje izzivov v pravosodju zaradi kaznivih dejanj v zvezi z migracijami²¹, se delovna skupina s to vsebino ni podrobneje ukvarjala.

7. KLJUČNI IZZIVI

Pri iskanju ukrepov za znižanje stroškov sodnih postopkov in hkratnem zagotavljanju ustrezne ravni pravne varnosti se je kot eden ključnih izzivov izkazalo **pomanjkanje podatkov ter ustreznih analitičnih podlag.**

Na posameznih področjih ni na voljo dovolj podatkov in poglobljenih analiz, kar otežuje oblikovanje vsebinsko utemeljenih ukrepov ter oceno njihovih finančnih posledic. VSRS²² je pojasnilo, da zaradi omejenih kadrovskih in finančnih virov ne more samostojno izdelati takšnih analiz. Po njihovem mnenju bi bilo za ustrezno oceno finančnih učinkov sprememb nujno pripraviti poglobljeno strokovno analizo z vpogledom v sodne spise s področja BPP, saj sodni vpisniki ne vsebujejo vseh potrebnih podatkov. Na tej osnovi bi bilo mogoče zbrati in preračunati podatke glede na predlagane spremembe ZBPP.

Ker takšna analiza ni bila izvedena, VSRS podaja le okvirno oceno, da bodo predlagani ukrepi imeli različne finančne učinke – večinoma pozitivne, v manjšem obsegu pa tudi negativne. Kot enega glavnih razlogov za povišanje stroškov BPP izpostavljajo sprejetje ZOdv-G, ki je zvišal plačilo storitev odvetnikov po Odvetniški tarifi v primerih BPP iz 50 % na 100 %. V zvezi s tem predlagajo spremembo zakonodaje, s katero bi se plačilo ponovno znižalo – denimo za 10 %, saj gre za zastopanja, dodeljena v okviru sistema BPP in ne za storitve, pridobljene na trgu. Tveganje glede navedenega predloga so že podrobneje pojasnjeni v točki 6.4.

²¹ »Ena od nalog delovne skupine je tudi preučitev možnosti za spremembo 308. člena Kazenskega zakonika, ki določa kaznivo dejanje Prepovedanega prehoda meje ali ozemlja države, saj so se z novelo KZ-1G21, ki je bila leta 2020 sprejeta na predlog Državnega sveta, predpisane kazni za storitev navedenega kaznivega dejanja nesorazmerno povišale. Osumljenci storitve tega kaznivega dejanja so večinoma tuji državljani, pri katerih je podan priporni razlog, kar je tudi glavni vzrok za prezasedenost zavodov za prestajanje kazni zapora. Poleg tega je minimum zagrožene kazni tako visok, da ne omogoča izreka pogojne sankcije oziroma druge ustrezno individualizirane sankcije v konkretnem primeru.« (Poročilo, str. 24.)

²² Dopis VSRS št. Su 910/2025 z dne 8. 4. 2025, Priprava novih zakonskih rešitev na področju brezplačne pravne pomoči – ocena finančnih posledic.

Kot ukrep z največjim dolgoročnim finančnim učinkom VSRS predlaga vzpostavitev enotnega digitalizacijskega centra, ki bi za vse socialne pravice enotno ugotavljal materialni položaj prosilcev in njihovih družin. Tak center bi omogočil enotno, pravično in pregledno obravnavo prosilcev ter prispeval k bolj učinkoviti in upravičeni porabi proračunskih sredstev. To bi pomenilo prenos naloge ugotavljanja materialnega položaja s centrov za socialno delo in služb za BPP na nov organ. Predlog je podprlo tudi MDDSZ.²³

Ukrep vzpostavitve novega digitalizacijskega centra presega okvir pristojnosti delovne skupine. Za njegovo izvedbo bi bila potrebna predhodna poglobljena analiza, ki bi preverila, ali bi enotni digitalizacijski center res učinkoviteje opravljal to nalogo kot sedanji nosilci, ter določila ustrezen načrt financiranja, vključno z zagotovitvijo kadrovskih virov za njegovo delovanje.

Delovna skupina je trenutno lahko podala le oceno finančnih posledic pod točko 6.3 (predlog spremembe kroga upravičencev do BPP z uvedbo ponderiranja družinskih članov) in 6.4 (predlog znižanja OT v postopkih po BPP in ex off). Glede ostalih predlaganih sprememb pa delovna skupina v tem trenutku ne more podati okvirne ocene prihranka, čeprav bodo tudi ostali predlagani ukrepi rezultirali v določenem proračunskem prihranku (na primer predlog spremembe 30. člena ZBPP z omejitvijo izplačila potnih stroškov za odvetnika iz drugega območnega zbora). Če bo Vlada Republike Slovenije predlagane spremembe delovne skupine podprla, pa bo delovna skupina proučila možnosti ali bi lahko Vrhovno sodišče na podoben način, kot je ročno zbiral podatke o prosilcih za BPP v mesecu aprilu 2025, v nekem omejenem obdobju ročno zbiral še kakšne druge podatke v zvezi z BPP, na podlagi katerih bi lahko prišli do okvirnega izračuna prihrankov še za druge predlagane ukrepe, katerih trenutno ni mogoče finančno ovrednotiti.

8. NAČRT NADALJNJEGA DELA DELOVNE SKUPINE

1. Na podlagi zaključkov delovne skupine glede ukrepov na področju BPP bo MP pripravilo predloge sprememb **ZBPP** in **ZOdv**.

Priprava zakonodajnih rešitev bo potekala v naslednjih fazah:

- **julij–avgust 2025:** priprava osnutkov zakonodajnih sprememb na podlagi ugotovitev in predlogov delovne skupine, vključno z morebitnim dodatnim usklajevanjem predlogov, ki so bili predstavljeni na zadnjem 6. sestanku delovne skupine (VSRS, MDDSZ, MF, OZS),
 - **september 2025:** posredovanje osnutkov v strokovno in javno obravnavo,
 - **oktober 2025:** posredovanje gradiv v medresorsko usklajevanje,
 - **november–december 2025:** finalizacija predlogov ter posredovanje na Vlado Republike Slovenije.
2. Delovna skupina bo v nadaljevanju svojega dela obravnavala tudi **predloge za znižanje stroškov sodnega tolmačenja in sodnega izvedenstva**.

Obravnava tega sklopa ukrepov je predvidena v **jeseni 2025**.

²³ Dopolis MDDSZ št. 024-22/2024-2611-18 z dne 24. 3. 2025.

PRILOGA

- Analiza upravičencev do brezplačne pravne pomoči in simulacija predlogov ponderiranja družin, ki jo je junija 2025 pripravilo Ministrstvo za pravosodje na podlagi zbranih podatkov sodišč.